

Vegtilsynet
Brynalii 102
5705 VOSS

Deres ref

Vår ref
22/1637-

Dato
13. juni 2023

Statsbudsjettet 2023 - Supplerende tildelingsbrev nr. 2 - Krav til styringssystem på vei

Samferdselsdepartementet viser til tildelingsbrevet for 2023 av 22. desember 2022 til Vegtilsynet. Dette supplerende tildelingsbrevet gjelder oppdrag knyttet til krav om styringssystem for fylkeskommunene.

Vi viser til Vegtilsynets brev 13. april 2021, der behovet for krav om styringssystem for fylkeskommunene også er tatt opp.

Oppdrag nr. 1/2023

Bakgrunn

I Prop. 1 S (2010-2011) ble det presentert et forslag om å opprette et tilsyn som skulle ha ansvaret for å føre tilsyn med at alle veimyndigheter skulle ha og bruke tilstrekkelige og effektive styringssystemer. Det ble forutsatt at tilsynet skulle omfatte hele det offentlige veinettet, dvs. både riksveier, fylkesveier og kommunale veier. Den etterfølgende prosessen med nytt kapittel II A i vegloven om statlig tilsyn med veiinfrastrukturen for offentlig vei endte imidlertid ikke opp med slike krav for fylkeskommunale eller kommunale veimyndigheter.

I Prop. 160 (2015-2016) Endringer i veglova (Vegtilsynet), der kravet til effektive og tilstrekkelige styringssystem og tilsynet med Statens vegvesen og Nye Veier AS ble foreslått lovfestet, framgår det også at NAF, Norsk Motorcykkel Union, Vegtilsynet, Statens vegvesen og Statens havarikommisjon for transport alle støttet at Vegtilsynets virksomhet, så snart som mulig, burde utvides til hele det offentlige veinettet. Vegtilsynet viste bl.a. i sitt høringsinnspill til at «Gjennom tilsynssakene finn Vegtilsynet svikt på flere arbeidsområder og flere nivå i Statens vegvesen når det gjeld etterleving av krav til tryggleik. Vegtilsynet meiner det ikkje er noko som tilseier at denne manglande etterlevinga av krav er betre eller

verre for eigar av fylkesvegane». I Prop. 160 (2015-2016) framgår det også at departementet ville vurdere innspillene om å utvide Vegtilsynets tilsynsmandat.

I Vegtilsynets brev til oss 13. april 2021, dvs. i etterkant av Statens vegvesens anbefalinger til oss om behov for nasjonale føringer etter avviklingen av sams vegadministrasjon, har tilsynet tatt opp forslaget om å innføre krav om styringssystem for fylkeskommunene. I brevet gis det uttrykk for at tilsynet «... savner en vurdering av om det bør innføres et krav om styringssystem for å ivareta sikkerheten knyttet til fylkesvegene, tilsvarende det Statens vegvesen og Nye Veier AS er pålagt etter vegloven § 11b». Videre påpeker Vegtilsynet at «Ved å pålegge fylkeskommunene å ha og bruke styringssystem vil de være forpliktet til å lage helhetlige planer for sin virksomhet, inkludert eventuelle mål for ulykkesutviklingen, og selv å drive kontinuerlig forbedring av trafikksikkerhetsarbeidet sitt. En slik plikt vil også kunne være med og sikre etterlevelsen av tekniske minstekrav. For å lette etterlevelsen av et eventuelt krav om styringssystem bør det også utarbeides en forskrift som tydeliggjør hva som ligger i et slikt krav, jf. veglova § 11 b (2).»

Om oppdraget

Samferdselsdepartementet deler Vegtilsynets vurderinger om at det er behov for å vurdere om fylkeskommunene skal underlegges de samme krav til styringssystem som Statens vegvesen og Nye Veier AS iht. veglova § 11 b. Vi viser i den forbindelse til at Vegtilsynet i dag deler sine erfaringer fra tilsynsvirksomheten med fylkeskommunene. Videre støtter vi Vegtilsynets presisering om at kravene til styringssystem bør klargjøres, bl.a. fordi slike krav eventuelt kan bli rettet mot en større gruppe av tilsynssubjekter.

Departementet ber derfor Vegtilsynet om å utrede et forslag til forskrift hjemlet i veglova § 11 b) med nærmere krav til å ha og bruke tilstrekkelige og effektive styringssystem for å sikre trafikksikkerheten knyttet til riksvei. Videre ber vi Vegtilsynet utrede en hjemmel for å kreve at også fylkeskommunene skal ha og bruke slike styringssystem for å sikre trafikksikkerheten knyttet til sine veier.

Vegtilsynet skal legge utredningsinstruksens krav til grunn for de to oppdragene. Utredningen om en hjemmel for å kreve at også fylkeskommunene skal ha og bruke slike styringssystem på sine veier må inneholde en grundig vurdering av de administrative og økonomiske konsekvensene, ikke minst for fylkeskommunene, inkludert forholdet til kommunelovens krav og føringer om internkontroll og statlig tilsyn. Vi viser også til Kommunal- og distriktsdepartementets veileder for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner med prinsipper og retningslinjer.

Vi ber Vegtilsynet om å involvere fylkeskommunene, KS, Statens vegvesen og Nye Veier AS tidlig i prosessen – om dette er hensiktsmessig. Videre ber vi om å få utredningen med eventuelle forslag til lov- og/ eller forskriftsendringer og høringsnotat oversendt til oss før en eventuell høring. Departementet vil presentere utredningene for Kommunal- og distriktsdepartementet, Finansdepartementet og eventuelt andre berørte departement.

Frist

Vi ber Vegtilsynet om å komme tilbake til departementet med en framdriftsplan for arbeidet. Videre ber vi Vegtilsynet om å involvere departementet underveis ved behov for møte eller nærmere dialog.

Med hilsen

Hans Einar Nerhus (e.f.)
avdelingsdirektør

Sonja Lindqvist
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Statens vegvesen